

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis
officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

De mo[do] baptizandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

De sacramento

num p os suum excederet/altud se grauari clamabat. ita refert doctor subtil. di. vi. q. j. ar. iij. Duo/ decimo/ caucat ne chrisimate anti/ q baptizer: qz punit sacerdos hoc faciens. de pse. dist. iij. siqs d alio. z de sen. excó. in. c. qm. lib. vj. Ubi dr glo. finalis dando rónē: qz ve/ rus chrisma non debz inesse vsui: nec de illo debz qs chrisinari. Et deponit sacerdos q de illo antiq chrisimate vngit baptizatū: nisi in mortis articulo. Un̄ omni anno nouum chrisma dz confici/ z anti quum cremari. de pse. dist. iij. li/ teris. Sit aut diligens sacerdos inf omnia ne puer deceat sine ba/ ptismo: vt si ia incipit canonē mis se z viderit puez morietē sine ba/ ptismo/ pót euz baptizare. de pse. di. j. nlls eps. in glo. penl.

De cathecismo z exorcismo.

Estat in̄c

ponere practicā manua lem circa hui⁹ sacri dis pensationē. Est aut pmo sciendū q cathecism⁹ z exorcism⁹ debēt p cedere baptismū qñ solennit̄ con/ fert. Exorcism⁹ ho dr illa sonatio oionū p quam expellit diabol⁹/ z adiurat vt recedat a puero. de q die Tho. q valde zuiens sit ipz pmitti an̄ baptismū. Un̄ h signat ea q ponunt i baptismū. Recede ab eo sathana zc. Ipe etiam exor/ cism⁹ debilitat prātē demonis: ne

tantū possit in hoie sic añ: ne ba/ ptismū z alia bona in ipō impedi at. Sz ptās pdicta totalit̄ tollit i baptismū. sic etiā pharao pus est flagellat⁹ pplō nōdum de egypto egresso: z postea totalr in mari ru bro (qd ē figura baptismi) submer sus. Et sic bñ dr q exorcismi sūt instituti p̄ energuminos .i. int⁹ laborātes p infectionē fomit⁹: vi/ delz d̄ diabolium in eis prātem ha bentē. Nec Tho. di. vi. q. iij. ar. j. et. ij. Est aut cathecism⁹ fin Tho. instructio añ baptismū i ill q sūt cōia. Et dicunt fidei rudimenta: ad q credenda oēs explicite tenē tur: sic est fides trinitat⁹/ incarna/ tiōis z passiōis dñi/ iudicij/ z pui dentie dei de fact⁹ hoim. De alijs aut dz instrui post baptismū. Un̄ etiā fm Tho. in adulto requit̄ vt p se cathecizet z ch̄ianā religionē pfiteat. Cathecizat aut ad h adul tus q ad fidē vocat⁹: vt ad quam vocat⁹/ pprio moucat voluntat⁹ ar bitrio. Ninc ē q cum baptizat iu deus/ ruten⁹ vel pagan⁹ adultus: nō patrini/ sed ipemet p se ad inf/ rogata rñdeat sacerdoti. Qui⁹ h/ riū seruat in mazouia in polonia: z satis male.

De mō baptizandi.

Est quā igi

tur puer debeat baptiza/ ri/ sacerdos non pmittat nisi vnū vel vnam feminaz in pa/

baptismi.

rimos: put determinatū ē d̄ cogna tim in p̄dicta oñdit̄ ozone/ cū d̄r:
tioe sp̄iali. q̄. ius. li. vi. de p̄se. dis. Sume celestis p̄ceptoz fidē r̄. p̄
iij. nō plēs. Alicubi. tñ cōsuetudo qd̄ denotat̄ q̄ ad h̄ in pectore si/
obinet: q̄ si puer mascul⁹ debeat gnā q̄ in p̄cept̄ dei suscipiendis
baptizari/ tūc duo viri z vna mu ap̄tus efficiat̄. Et in frōte/ vt leta
lier in p̄inos admittant̄. Si x̄o facie dei culture existat ap̄t⁹. De/
femia/ tūc due m̄lieres z vn⁹ vir i mū seq̄t̄ ōio. P̄cces n̄ras r̄. in q̄
patrinos admittant̄. Et illa ē sat̄ tūc d̄r: Et hūc electū tuum cruc̄
tolerabil̄: cū honestatē q̄ndā z x̄ dñice cui⁹ imp̄ssioe cū signat⁹ in
banitatē p̄tineat. Deinde aut̄ añ x̄tute custodi. z fiat cruc̄ signatō
fores ecclie sacerdos statuatur patri/ sup totuz puez. Inde sequit̄ ōio:
nos: vbi si puer ē mascul⁹/ teneat D̄ps sempit̄ne de⁹ r̄. Circa quā
cū vir: si x̄o femia/ teneat eū muli q̄rā pus sacerdos de noie infāt̄
er. Et isti duo stant iuxta se. Alij dicēdo: Quis p̄ vocari: Et post
x̄o p̄nt stare in ecclia vel iuxta qui q̄ illi dixerūt. Nulle statim p̄seq̄/
puerū p̄duxerunt: nō p̄ ipso r̄nde tur incipiendo ōionē/ dicens: Di
ant: s; p̄nt oia attēdere/ dūmō nō potēs sempit̄ne deus pat̄ dñi n̄ri
tāgant puez. Statuat autē sacer iesu ch̄i: respicere dignare super
dos puez ad occasuz solis: solus hunc famulū tuū r̄. Nō est autē
aut̄ stet ad orientē. Quo facto sus opus cū venerit ad locum proprij
flet in facie ei⁹: z dicat illū crozicis nois in aliq̄ ozone q̄ req̄rat p̄i/
mū: Exi imunde sp̄is: z da ho/ nos dicēs: quō vocat̄: z h̄ p̄t in/
nozē deo viuo z vero r̄. q̄ p̄tine/ congruitatē q̄ ibi cōtingeret/ z in
tur in agenda. Itēz statim dicat: proprietatem locutionis. Nam ōio
Recede ab eo diabole r̄. Flat⁹ at̄ q̄nq; req̄rit dici. p̄rium nomen in
ille siue exussatio d̄z fieri ad occi/ accusatiuo casu: z patrini respon/
dentē: vt p̄t̄ fm Tho. Et signifi/ dent in n̄o: quod ē magna absur/
sat sp̄is maligni expulsionē z bo/ ditas. sic pat̄ cum d̄r: respicere di/
ni introductionē. Post h̄ faciat gnare sup hunc famulum tuum
crucē in frōte ei⁹/ dicēs: Signum N. z si patrini responderent in no
saluator̄ dñi n̄ri iesu ch̄i i frontē minatio dicendo. N. magna cōs;
tuā pono. Silt̄ in pectore aliā fa incōgruitas. Dicat autē sacerdos
ciat crucē/ dicēs: Signū saluato/ solus variādo nomē vsq; ad fon
ris dñi n̄ri iesu ch̄i in pect⁹ tuuz tē fm exigētā ōionū put viderit
pono. Et demū cōiūctim sub vna expedire: nec toties q̄tiens occur
platiōe faciat vnā crucē in fronte rit nois noiatio req̄rat p̄inos: s;
z aliā in pectore/ dicēs: Accipe si/ sol⁹ noiēt i latio p̄t̄ absurditatē p̄
gnaculū sc̄e cruc̄ tā i frōte q̄ in dictā. Ōiones at̄ iste sūt. p̄ puero
corde r̄. Et qd̄ ista siḡtio fecit sta vt gr̄a p̄ueniat z subsēq̄t q̄ viros p̄

De sacramento

beat libero arbitrio: et quod percussit
vniuersa maligni spiritus illusio. Si
gnat puer in fronte/ i pectore/ i ocul/
i naribus/ i ore signo crucis: cuius virtute
vicitur diabolus et exaltatur est christus.
Ubi Abac. iij. Cornua in manibus
ei sunt: ubi abscondita est fortitudo
ei. Hoc signo muniuntur totius corporis
sensus: cuius virtute omnia sacra
compleantur et omnia diaboli signa fru
strantur. Sic enim cum primogenita de
lerent egypti/ populus hebreorum signa
tis postibus domorum suarum sanguine
agni paschalis in egypto dominice passio
nis saluatur: populus vero egyptiorum qui
hoc caruit signo in suis primogeni
tis graui percussus est sic apud Eze
chielem hierusalem ab imminente clade li
beranda esse permittit si thau qui signu
ra crucis exprimit in frontibus gemē
tium atque dolentium signaret. Dein
de antequam sal ponat in os pueri rece
pto sale simplici et mundo benedicat
ipsum speciale per illam orationem: Exorci
zo te creatura salis in nomine dei pa
tris omnipotentis: et in charitate domini
nostri iesu christi: et in virtute spiritus sancti etc.
faciendo signa crucis ad inuocatio
nem cuiuslibet persone sancte trinitatis: et
compleat usque ad finem. Nec credat
quod posse sufficere sal illud ad exorci
zandum puerum quod benedicit die dominico
ad benedicendum aquam: cum illud speciale
officium habeat et distinctum ab isto.
Et ideo caueat sacerdos ne cum illo
sale cum quo die dominico aquam exorci
zat ad baptismum vadat: sed ipso die
dominico in alio cypho benedicat sal per
benedicenda aquam et in alio per exorcizari

dis infantibus ante baptismum. Cum au
tem compleuerit orationem dictam/
et sal benedixerit: recipiat sal et
ponat ad os pueri dicens: Accipe
sal sapientie: et sit tibi dominus propicius in vi
ta eterna amen. Ponat tamen sal in os
pueri pulchre et modeste: non cum et
benemeria/ sic quodam solet ponere: ita
quod puer cogit flere propter duram impres
sionem salis: quod est abominabile. Ser
uanda est pariter maria virginitas et
honestas in sacramentorum collatio
ne propter deuotionem populi excitandam
et reuerentiam factorum a populo impe
dendam exhibendam, sicut enim salis im
missio gratiam et sapientiam a peccatorum
putredine preservationem. Consequenter
presequuntur orationes solite que habent in
agenda. Et pvideat sacerdos eas
correcte dicere. Et quod speciale sunt
orationes super feminas et speciale super
viros: ideo singulis singulas ada
ptet. Que autem sunt super viros: illas
asperat super viros: et indifferentem.
Deinde sequitur euangelium secundum Mat.
Oblati sunt iesu puuli etc. quod sacer
dos dicitur deponat mitram: simi
liter prius deponere faciat. In le
genda autem imponat manum infantis:
ut precludat diabolo expulso viam
ne redeat. Et hoc idem signat benedicti
ones et crucis signatōes super primif
se. Legat autem pretermittendo dominus vo
biscum. Quo facto faciat orare. Pater
noster et Credo/ ipsos prius: demum
dicat illam orationem: Nec te lateat sa
thana etc. Quo facto recipiat mu
dos pulueres terre et miscēs spu
to faciat inde lutum in manu sini/

baptismi

stra: recepto eo duobus digitis, s. pollice et indice dextre manus tagat aurem pueri/dicens: Effeta/qd est adaperire. Et cum subiuerit/i odorem suauitatis: tunc tagat nares. Cauet autem ne faciat lutum grossum et astatum abominabile: sic quidam facere consueuerunt/emittentes per sputo quod est flegma spumosum ex ore: inducentes horrorem astantibus. Designat autem sputum et saluam emissionem sensus tactus/auditus et aliorum sensuum spirituum aptationem: vel signat impedimentum remotionem ipsius demonis respectu fidei docendo vel discendo.

Utrum hoc sacerdos

introducatur puerum in ecclesiam/dicens: Dominus cum te dicit intrare ecclesiam et annuerat do cum consortio fidelium: quod ad hoc uicem ut possit orare cum fidelibus in ecclesia si est adultus. Etiam in missa: dum tamen talis sit exorcizatus/etiam si non esset ultimum secum processum: non tamen possit audire totam missam/sed nisi usque ad sursum corda: sic et cathecumini. Tunc sacerdos accedens ad fontem gratiam primis nominando puerum/dicens. Nomen abrenuncias sathane? Et illi respondet: abrenuncio. Et iterum dicit: Et omnibus potestis eius. Illi respondet: abrenuncio. Hoc autem fit idem ut prius abrenunciaret errore: et sic appropinquet ad ueritatem. iuxta illud apostoli: Deponite ueritatem hominem secundum uersationes persistentem abnegantes omnem impietatem et se-

cularia desideria. Deinde gratiam iterum: Credis in deum patrem omnipotentem etc. Et terridentur primum/credo. Et sic de singulis articulis fidei specificando distincte et interrogando. Et licet sint articuli fidei in symbolo/de quibus omnibus deberet querere et interrogare singillatim: sufficit tamen si plures articulos simul coniungat, et de ipsis simul querat: et ita sufficit si totum symbolum sex uicibus uel octo percurrat interrogando. Interrogatio autem ista dicitur esse in uulgari et non in latino: quia tunc primum laici fidei profiterentur pro baptizando puero. Est autem sciendum quod si adultus baptizatus: licet primum ipsum teneant: tamen ipse solus debet respondere et non primum ad interrogacionem fidei/et abrenunciacionem secundum dictam: cum habeat usum liberi arbitrii. Hoc autem symbolum traditur baptizandis tanquam noue uite auditoribus: per quam professionem incipit in eis mori uetus homo: et per fidem nouum uiuere/qui in deum creatur esse iusticia et scititate uitalis. Tandem sacerdos accepto oleo sancto ad hoc disposito: quod uocatur oleum cathecumini/et denuciat eum/ungat eum prius in pectore/deinde in scapulis/dicens: Ego te lino oleo salutis in christo iesu domino nostro. Et tandem subiungat: Pax tecum. Et clericus assistens respondet: Et cum spiritu tuo. Ista autem unctio olei significat hominis expeditioem: quam suscepit aduersus diabolum in pugna: sicut enim in signum pugne est inimicum/sic athlete in un-

De sacramento

gunt: fm Tho. Vel fm Petz de
tha. signat legē dei amore/ p h qd
fit in pectore: vbi ē locus cordis.
Per hoc at qd fit in scapulas/ d
figt deuorā subiectionē. Ungitur
at i pectore ne hosti ei imunda p/
suadeat desideria. In scapulas:
vbi ē vigor portādi on⁹/ q fortitu
dinē accipiat ad portandū on⁹
dici z est⁹. Ungit etiā in pectore:
vt vigeat in eo sapia. Ungit etiā
in humero dextro q exercitijs ho
noz opez indeficiēs fuel pacien
tia. Neq; ei nuerit sinistra qd fe
cerit dextra vīa Mat. vj. Sz q;
in humeris vigor⁹ constat portādi
onera: huius ptis nctione chusti
atlete dedicant: vt sciant se eē ad
certamen vocatos p totū vite sue
cursum q antiquū hostē publicis
ac puar⁹ cogressib⁹ pugnatuos.
Vel fm Raba. in li. de institut. cle
ricoz. pecc⁹ vngit q nulle reliq;
latent hosti in eo reſideat: sz in fi
de trinitat⁹ mens ei⁹ pſertē. Itē
in scapulas: vt vndiq; munit⁹: z
ad bona opa faciēda p dei grām
roboret. Deinde omnib⁹ his rite
pactis qrit sacerdos a pūnis in
fantē tenentib⁹/ z si fuerit adult⁹:
tūc ab ipomet adulto qrat/dicēs:
Quis vocat⁹? Et ille rñdeat. N.
Tandem sacerdos qrat: Vis ba
ptizari? Et ille rñdeat (volo. Hoc
aut faciat ter: pp hoc vt constet d
ipius voluntario pposito baptizā
di: z ne coactus baptizari videat.
Et tunc sacerdos recepto puero
ad manum sinistram; denudato

co toto/ si est iestate: si nō in hē/
me/denudet tūc ipi⁹ caput paten
ter z manifeste vsq; ad ipi⁹ scapu
las/tenendo cum supra fontē/ si ē
infans. si nō adultus: tunc solum
inclinato capite in fontē ter dicat
distincte z expſse habendo intētio
nem ipm baptizādi. Et ego te ba
ptizo in nomine pūis. Et tūc faci
at manu dextra pūā aque in ca
pite pueri pſusionem. Statimq;
psequat⁹/dicens: z filij/faciēdo se
cundam pſusionem in capite pue
ri: sic pūis. Et deinde subiungat:
z spūſſancti/faciendo similē terti
am pſusionē seu ablutionē. Quā
qdem immersionē recipiens ho
mo a sordib⁹ vetustatis ipius cru
tus/ z alium nouum hoim indu
tus triduanē chū sepulture conse
pelt. Tūc ait Apostolus: quicum
q; baptizati sumus zc. Sanct⁹
Ambrosius aut in libro de sacra
ment⁹ dicit: q trina interrogatio
an baptismū/ z trina immersio in
baptismo: significat triplicē lapsū
peti qui ibi abluitur. s. cogitatio
nis/locutionis/ z opis. iō etiam fit
trina confessio. Ista etiam forma
observanda est a vetulis in neces
sitate baptizantib⁹: z p curatores
sepius p̄dicanda. Nam comperi
z inueni in parochia mea quādo/
q; multa supstitiosa z vana his v
bis addi/ z ea mirabilē variari.
Quidam enim pferunt soluz ista
vba sine aspersione aque: creden
tes sufficere solam plationē vbo
rum. Quidam aut solo sale pue

confirmationis

rum cū his v̄bis tangūt. Quidā alios doctores vel pentes. nūc aē
h̄o formā v̄boꝝ mutant/ dicētes exq̄ h̄nt pentes catholicos et v̄si
N. ego te baptizo in nomine dei: tant eccl̄ias ibi poti⁹ doceant: ⁊ sic
amen. Quidā aut̄ dicunt/in noie p̄m̄ excusant. Notandū etiā q̄
omnipotent̄ dei: amē. Que oēs q̄ vult eē ver⁹ p̄m̄: nō solū debz
fornē enormēs sunt: nec aliquid r̄ndere v̄ba solita/ s; etiā tāgere
opant. Sed h̄ q̄rit: cur⁹ sunt ista puez: v̄n̄ r̄sio n̄ ē de n̄itate seu
v̄ba cum dicunt p̄m̄ interroga/ cēntia cōp̄m̄itat̄ sp̄ual̄/ sed ten/
ti/ abrenuncias sathane: r̄ndēdo/ tio seu leuatio. Pōt etiā compa/
abrenuncio: v̄l/ credis in deuz: ternitas h̄bi p̄. procuratorem q̄stuz
⁊ illi r̄ndēt/ credo. Vidēt enim cu ad amicitiam / sed non q̄stum ad
iuscūq; sunt q̄ mentiri vidēat ille compaternitatis spiritualis vin/
q̄ r̄ndēt. Si em̄ sunt ex p̄sona pa/ culum. v̄n̄ solus procurator est ve/
trini mentit̄: qz non h̄z in h̄sciētia rus compater / ⁊ non constituēs
q̄ ip̄e baptizēt. Si aut̄ pro puero procuratorem. v̄l/ habetur de pro/
dicunt/ nihilomin⁹ mēt̄ p̄m̄inus: curatoribus. c. fi. libro. vj. Deinde
cū puer sit null⁹ voluntatis com sacerdos accepto sancto chrisma/
pos: vt p̄tz ex eo q̄ dum imergit̄ te vngit puerum in vertice: id est
recalcitrat. Ad qd̄ dōm̄ ē q̄ p̄m̄ in summitate capitis/ dicens oīo/
nus i p̄sona sui loq̄t̄. Qd̄ at̄ r̄ndēt nem que sequitur. s. Deus omni/
credo ⁊c. tantū ē ac si diceret/ tales potens pater domini nostri Iesu
fidē habeo p̄ quā h̄ saluari potest. christi qui te regenerauit ex aqua
Cum simplr̄ r̄ndēt/ volo baptiza ⁊ spiritus sancto ⁊c. Circa hoc ta/
ri: sensus ē/ in fide mea quā ego te men cauēdum ē sacerdoti: ne pu/
neo baptizēt. Seruant̄ tñ v̄ba il/ rum vngat in frōte: sicut iam plu/
li⁹ pueri ex identitate v̄boꝝ p̄m̄ res fecisse cognouit: et eos decete/
vt identitas v̄boꝝ ad puez note/ ro facere prohibebat et interdixit.
tur. V̄l̄ dic̄ Bon. q̄ q̄n̄ r̄ndēt in Nam solus episcopus habet vn/
p̄sona puuli/ credo: non est falsus gere in fronte in confirmatione.
fimo vel incōsuet⁹. qz fm̄ Augu. Unde prohibitum ē inferiorib⁹ sa/
freq̄nt̄ signum accipit̄ p̄ re. sic di/ cerdotibus vt nunq̄s tangant frō/
cim⁹: Cras erit resurrectio domi tem hominis aliqua vnctione: q̄/
ni. Et videns fumū dic̄ se videre niam eis non competit. De hoc
ignē. V̄l̄ sensus est/ credo. i. fact̄z expresse habetur in glosa. ij. c. quo/
fidei recipio / vel recipe patris suz niam in baptismo. de sentent. ex/
. i. ad credendū me obligo. Dic̄ eti communicatio. libro. vj. vbi dici/
am iste doctor: q̄ p̄m̄ postea te/ tur manifeste q̄ post baptismū sa/
nent̄ puez docere in his q̄ sunt d̄ cerdos inungat in v̄trice chrisma/
fide vel de bonis morib⁹: si nō h̄z te/ non autem in fronte: quia hoc

De sacramento

est soli ep̄i. vt notat de consue. c. q̄nto. Prohibitio aut̄ ne sacerdos res inferiores inungat in fr̄ote/h̄i i pl̄ib; iurib;. vt p̄t̄ de cōse. dis. v. c. nouissime. Error; at̄ eam illoz sic errantū cōperi: q̄ libros viati cosq; suos ip̄os sic ḡuif decipere vidi. Nam fere oēs agēde z libelli baptismales i h̄ loco sic h̄nt. Sic faciat sacerdos crucē i fr̄ote. **L**ibros igit̄ decetero libros suos cr̄ roneos ne a d̄no corrigāt: z agāt p̄niam de errore p̄terito. Adeant aut̄ auct̄atē ordinariā: p̄ quā euz eis sup̄ b̄nōi ē yore commisso disp̄nt̄. Et fit etiā ista vnctio in capite: vt charitas q̄ p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ datur abūder semp̄ i cōrdib; nostris: fm̄ illō sapientis: Oleū de capite tuo nūq; deficiat. **U**n̄ z Ap̄lus. Charitas dei diffusa ē in cordib; nostris: p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ dat̄ ē nobis. **U**el fit iō in v̄tice vt coḡscat se p̄notū esse in regale gen̄ z sacerdotale: vt a ch̄i cōsortio voget̄ ch̄istian̄: et eterni regni sit cōberes. Et etiā statim tegit̄ veste vel mitra: vt intelligat se diademate regni z sacerdotali (sic dictū ē) potiri. Sed dubitat̄: Nōne iā sp̄m̄ sc̄m̄ cōdat̄ ē baptizato in ip̄a aq̄ baptismi: R̄ndeo q̄ sic sed differenter h̄ z ibi. Nā ibi dat̄ ad p̄ctōz p̄teritoz remissioez: q̄ p̄ ip̄az aspersionē aq̄ in baptismo oia p̄terita p̄ctā purgata sunt. Sed h̄ dat̄ in ista vnctioe ad edificandū in corde nostro dei z p̄imi dilectionē. **C**ōsec̄nē dat̄ baptizato vest̄ can-

dida: q̄ d̄z ita disponi vt coopiat totū caput z oia loca vnctionū. s. scapulas z pect̄: fm̄ **H**ug. q̄ candore suo figurā p̄fert accepte noivitat̄: z restitutionē innocēcie/et spem future immortalit̄. **H**ec est etiā vestis in q̄ ad nuptias reḡ intrare quēlib; est necesse. **U**n̄ sacerdos imponendo eam dicit̄: Accipe vestem candidā/sc̄m̄/z imactatā. i. vite innocētiā: q̄ tunc restituitur ei: quā p̄ferat ad tribunal christi: vt habeas vitā eternā: amen. **P**ōt̄ t̄n̄ iste p̄m̄cul̄ etiā suari p̄ alijs pueris baptizandis in eccl̄a. vt d̄ de cōse. di. iij. c. si q̄s. vbi d̄: Si q̄s voluerit ch̄ismate iterum p̄m̄nū linire z sup̄ aliū baptizandus mittere/non ē absurdus. Et vltio sacerdos tradit puero in manū lapidē seu cereū incensū: q̄d̄ fecit si dei z amoris longitudinē. **L**umē etiā significat fidē: sed incensum significat fidē informatā charitat̄ z seruoze. In manib; at̄ acceptū significat bonoz opoz exhibitiōez: z cū tali ch̄o oēs occurrere debemus ad iudiciū veniēti. Et iō dicit̄ sacerdos: Accipe lapidē ardētē z tuū vt cū d̄ns ad nuptias venerit possis ei occurrere vna cū sanctis et electis d̄i in aula celesti: vt habeas vitā eternā/z viuas in secula seculozum: amen.

De sacramento cō
firmationis.